

Jan Letzel (1880–1925)

Pavel Hejzlar

Letos si připomínáme 140. výročí narození Jana Letzela. Rádi bychom vás tedy seznámili se životem jednoho z nejdůležitějších českých architektů a proslulého náchodského rodáka.

Jan Letzel se narodil 9. dubna 1880 v Náchodě jako šesté dítě hoteliéra Jana Letzela a manželky Valburgy.

V letech 1901-1904 studoval architekturu na Uměleckoprůmyslové škole v Praze u profesora Jana Kotěry a stal se jeho nejnadanějším žákem. V Čechách se v letech 1904 – 1905 podílel na stavbě Hotelu Evropa v Praze, konkrétně interiéru čajovny a dekorativních prvků, a v roce 1905 pracoval samostatně na realizaci lázeňského domu v Mšeném u Budyně nad Ohří.

Poté cestoval po jižní Evropě a své první místo získal na doporučení profesora Jana Kotěry v říjnu roku 1905 v Káhiře v Egyptě, kde pracoval půl roku jako člen ateliéru dvorního architekta egyptského místokrále Fabricia Paschy.

V Káhiře se seznámil s majitelem německé stavební firmy E. de Lalande Comp. Tokio – Yokohama a od něho pak dostal nabídku na podobné místo v Japonsku.

V roce 1907 odjel do Tokia. U této firmy E. de Lalande Comp. nebyl zaměstnán dlouho a spolu s dalším Čechem, strojním inženýrem Karlem Horou (1881–1973), v Yokohamě, kde také žil, založil v roce 1909 svou firmu „Letzel & Hora“, ve které oba působili až do roku 1913. Od té doby pracoval sám.

Navrhoval a projektoval budovy, které byly pro Japonce neobvyklé, protože do nich vnášel evropský styl. Hlavně však proto, že navrhoval stavby odolné proti zemětřesení (pohromách v Japonsku tak častých). K tomu si pořídil auto české firmy Laurin & Klement, aby mohl dohlížet na stavbu budovaných domů. Realizoval tam několik školních budov, rezidencí či hotelů. **Mezi nejdůležitější stavby se dostala budova Obchodního výstavního paláce hirošimské prefektury (nyní A-bomb dome = Atomový dóm). Stavět se začalo 29. prosince 1913 a již 5. dubna 1915 byla budova dokončena.**

Jan Letzel se nikdy neoženil. Z nevelké korespondence a fotografií vyplývá, že ho navštěvovala malá holčička Hanna Mahit ze sousedství, z velmi početné rodiny, kterou si velmi oblíbil a postaral se o její výchovu a vzdělání. Později ji uvedl do své společnosti Čechů a českých rodin.

Za první světové války byla jeho práce na projektech zastavena a Jan Letzel se již nikdy k této činnosti nevrátil. Po skončení války a vzniku Československa pracoval jako první neplacený obchodní zástupce československého zastupitelství v Tokiu.

V roce 1920 se vrátil do Prahy, kde pracoval nejprve jako příležitostný poradce ministerstva obchodu, pak se začal věnovat organizaci česko-japonských styků v obchodní sféře.

Zemřel v pouhých 45 letech dne 26. prosince 1925 v Praze a je pochován na hřbitově v Náchodě.

Kontakt na autory: pavel@atelierph.cz